

AVIZ

referitor la proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii nr.115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali

Analizând proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii nr.115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.9 din 16.01.2020 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr.D19/17.01.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr.115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare.

Se preconizează modificarea sistemului electoral în sensul alegerii primarilor în două tururi de scrutin.

Totodată, se propun o serie de modificări care vizează „eficientizarea desfășurării procesului electoral, stimularea depunerii

candidaturilor, în special în localitățile mici, precum și limitarea situațiilor de „turism electoral”. De asemenea, se urmărește „creșterea reprezentării în cadrul birurilor electorale a tuturor partidelor și grupurilor parlamentare”.

Precizăm că mai multe propuneri legislative, având ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr.115/2015 și care cuprindeau printre măsurile propuse și pe aceea a alegerii primarului în două tururi de scrutin, au fost avizate de către Consiliul Legislativ, propuneri pentru care se află în procedură legislativă la Parlament.

Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente dispozițiile art.73 alin.(3) lit.a) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative.

3. Având perioada scurtă de timp rămasă până la organizarea alegerilor locale generale din anul 2020, este de analizat dacă nu devin incidente prevederile incluse în **Codul bunelor practici în materie electorală** - Linii directoare și raport explicativ, adoptat de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Venetia, 18-19 octombrie 2002), referitoare la *„stabilitatea unor reguli mai speciale ale dreptului electoral, în special cele care reglementează sistemul electoral propriu-zis, componența comisiilor electorale și constituirea teritorială a circumscriptiilor”*. În continuare se statuează că *”ar fi necesar a se evita, nu atât modificarea sistemelor de scrutin - ele pot fi întotdeauna îmbunătățite - ci modificarea lor frecventă sau cu puțin timp (cel puțin un an) înainte de alegeri”*.

Pe de altă parte, în Raportul privind stadiile și criteriile politice de evaluare a alegerilor adoptat de Consiliul pentru alegeri democratice cu ocazia celei de-a 34-a Reuniuni (Venetia, 14 octombrie 2010)¹ se reține că **„s-ar putea accepta excepții de la regula de un an**, de exemplu, dacă este necesar să fie remediate pe cale legislativă probleme neprevăzute.

¹ <http://www.roaep.ro/legislatie/wp-content/uploads/2013/03/cedd.pdf>

Referitor la forța juridică a dispozițiilor Codului bunelor practici în materie electorală, elaborat de Comisia de la Veneția, Curtea Constituțională a reținut, prin **Decizia nr.51/2012**, că „*într-adevăr acest act nu are un caracter obligatoriu, însă recomandările sale constituie coordonate ale unui scrutin democratic, în raport cu care statele - care se caracterizează ca aparținând acestui tip de regim - își pot manifesta opțiunea liberă în materie electorală, cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului, în general, și a dreptului de a fi ales și de a alege, în special*”.

De asemenea, prin **Decizia nr.682/2012**, Curtea Constituțională a precizat că „*Ceea ce a sancționat Curtea prin Decizia nr.51/2012, invocată de autorii sesizării, nu a fost doar modificarea legislației electorale într-un an în care au loc alegeri. Reținând încălcarea, prin legea criticată, a prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție, Curtea a analizat consecințele acestei modificări: "dificultăți suplimentare autorităților însărcinate cu aplicarea sa, sub aspectul adaptării la procedura nou instituită și operațiunile de ordin tehnic pe care aceasta le presupune", "dificultăți în exercitarea dreptului de vot, dificultăți care pot avea ca efect, în cele din urmă, restrângerea exercițiului acestui drept"*.”

5. La **titlu**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „Proiect de lege” se va înlocui cu termenul „Lege”.

6. La partea introductivă a **articolului unic**, este necesară atât precizarea editorialului în care a fost publicată Legea nr.115/2015, cât și precizarea intervențiilor legislative aduse ulterior adoptării.

Ca urmare, după titlul respectivei legi se va introduce sintagma „publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 20 mai 2015, cu modificările și completările ulterioare”

7. La partea dispozitivă a **pct. 1**, trebuie precizat numărul alineatului nou introdus. Astfel, se va introduce expresia „alin. (4¹)” după sintagma „un nou alineat”.

La textul propus la **pct.1** pentru **alin.(4¹)**, nu este clar care este rațiunea pentru care cetățenii care și-au stabilit reședința într-o circumscripție electorală cu mai puțin de 90 de zile înaintea datei scrutinului, pot vota în localitatea în care au avut **anterior reședința**. Este de analizat dacă soluția legislativă propusă nu goleşte de conținut dreptul fundamental de a alege, prin aceea că cetățeni care intră sub incidența normei vor fi reprezentați într-o localitate în care nu mai au interesul.

Totodată, este de analizat dacă norma propusă se poate corela cu dispozițiile de la precedentele alineate ale art.18, în special cu norma de la alin.(1), care prevede că „Până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului, pe baza actului de identitate, înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv”.

8. La partea dispozitivă a pct.2, deoarece intervențiile propuse sunt de natura modificării, sintagma „și se completează” se va elimina, ca inadecvată.

9. La partea dispozitivă a pct.5, pentru rigoarea exprimării, expresia „un nou alineat (3)” se va înlocui cu sintagma „un nou alineat, alin. (3)”, observație valabilă, în mod corespunzător, și pentru partea dispozitivă a pct.6.

10. La pct.7, deoarece se modifică în întregime art.101, este necesar ca textul propus pentru acesta să fie marcat prin abrevierea „Art.101”, observație valabilă, în mod corespunzător, și pentru pct.8.

11. Sugerăm să se analizeze dacă proiectul nu ar trebui completat cu dispoziții referitoare la tipărirea buletinelor de vot, desfășurarea campaniei electorale și desfășurarea votării pentru al doilea tur de scrutin.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș HIEȘCU

București
Nr.28/17.01.2020